

Det er således væsentligt, at de foranstaltninger, der kan gøre ansøgere eller modtagere af sociale ydelser selvhjulpne, bliver iværksat hurtigt. Der skal derfor gøres en indsats for at fremme de initiativer af aktiv karakter, der kan begrænse ydelsesperioden mest muligt. Nødvendigheden heraf kommer også til udtryk ved fordelingen af de udgifter, der vedrører arbejdsledige. Af de ca. 40 mia. kr., der årligt anvendes på personer uden arbejde, anvendes ca. 1/5 på aktivering, det vil sige beskæftigelsestilbud, uddannelsesforanstaltninger mv., mens ca. 4/5 anvendes passivt, det vil sige til kontanthjælp, arbejdsløsheds- og sygedagpenge samt almindelig førtidspension.

Med baggrund i ovennævnte, har Regeringen prioriteret den aktiverende indsats meget højt. Konkret har dette allerede givet sig udslag i indførelse af ungdomsydelsen for de 18-19 årige, ændring af sygedagpengeloven med henblik på begrænsning af dagpengeperioden og indførelse af en bruttorevalideringsydelse. Der er desuden gennemført en hjemmel for kommunerne til at udføre arbejdsformidling for kontanthjælpsmodtagere m.fl., samt en ny lov om kommunal beskæftigelsesindsats, hvorefter bl.a. ansvaret for og administrationen af beskæftigelsesindsatsen over for særligt udsatte grupper er udlagt til kommunerne.

I forbindelse med sidstnævnte ændring, der træder i kraft den 1. januar 1991, omlægges også finansieringen af beskæftigelsesindsatsen. Det såkaldte pligtløb ophæves, og den kommunale beskæftigelsesindsats vil i fremtiden blive finansieret dels af et tilskud fra en tilskudspulje på ialt ca. 900 mill. kr., der fordeles til kommunerne i forhold til antallet af personer, der omfattes af kommunale beskæftigelsesinitiativer, og dels af en statslig udbetaling på 2.000 kr. månedlig pr. person, der svarer til statens sparede refusion af udgifter til kontanthjælp til personer i aktiv-ordninger.

Forslaget om omlægning af finansieringen af beskæftigelsesindsatsen blev stillet under de såkaldte 4-partsdrøftelser i foråret 1990. Det blev her drøftet hvilke initiativer, der kunne iværksættes for at give de unge arbejdsledige bedre og flere tilbud om aktiverende foranstaltninger.

Grundlaget for forslaget om den nye finansieringsordning har været en refusionsprocent på 50 for de alternative, sociale ydelser. Set i forhold til en kommunal medfinansiering på 50 pct. for de sociale ydelser, er det med finansieringsomlægningen gjort mere attraktivt for kommunerne at iværksætte aktiverende, arbejdsmarkedsrettede foranstaltninger.

Nærværende forslag om ændring af refusion for førtidspension og sygedagpenge til 50% ligger således i direkte forlængelse af de nævnte ændringer.

I de senere år, senest med den ovennævnte finansieringsændring på bistandslovens område, er tendensen gået fra detaljeret regelstyring i retning mod mere rammepræget styring. I samme retning trækker det udbredte ønske om decentralisering og regelforenkligning, herunder ønsket om i mindre grad at styre via regler, der i for høj grad er præget af hensynet til millimeterretfærdighed.

Der har da også i samtlige drøftelser med de kommunale parter om refusionsomlægning m.v. været enighed om, at det følger af de almindelige principper for opgave- og byrdefordeling, at en kommunal medfinansiering af førtidspensioner nødvendigvis må medføre, at kommunerne får tillagt kompetencen til at tilkende førtidspension. Hermed styrkes også de lokale kræfter, og ansvaret for en forstærket beskæftigelses- og revalideringsindsats, det forebyggende element, sammenkædes med en decentralisering af kompetencen, hvilket samlet danner en helhed.

Ved udlægningen opnås, at sagsbehandlingstiden nedbringes væsentligt, hvorved der hurtigere skabes klarhed for borgeren. Kommunerne får samtidig det samlede ansvar med dertil hørende handlemuligheder og kompetence for ansøgere/modtagere af sociale ydelser. Det er kendskabet til og mulighederne på det lokale område, eksempelvis udnyttet via samarbejde med de lokale repræsentanter for arbejdsmarkedets parter, der er afgørende for, at en aktiv og forstærket indsats på beskæftigelsesområdet kan nå sit egentlige mål.

Flere forhold taler således for, at der også med hensyn til overførselsindkomsterne bør ske en finansieringsomlægning, og dermed en styrkelse af kompetencen og ansvaret på kommunalt niveau.

På baggrund af ovennævnte har Regeringen og Kommunernes Landsforening den 27. september 1990 indgået en aftale om bl.a. kommunal medfinansiering af sociale overførselsindkomster. Aftalen er kommet i stand efter et grundigt forarbejde i en arbejdsgruppe, der har beskæftiget sig med finansiering, revalidering og førtidspension m.v. (Rapport fra Arbejdsgruppen om finansiering, revalidering og førtidspension m.v. af september 1990 med 2 undergrupperapporter som bilag). I arbejdsgruppen har deltaget repræsentanter fra de kommunale organisationer og de involverede ministerier.

Aftalens hovedidé er, at den styrkelse af den aktiverende, arbejdsmarkedsrettede indsats, som på mange andre måder er iværksat, skal fremmes yderligere med aftalens indhold.

Hovedelementerne i aftalen er:

- Refusionsomlægning.
- Kommunal tilkendelseskompetence på førtidspensionsområdet.